

A SZÍNNEVEK FORDÍTÁSA ÉS AZ EKVIVALENCIA

THE TRANSLATION OF COLOUR TERMS AND EQUIVALENCE

SIMIGNÉ FENYŐ SAROLTA¹

Abstract: Anthony Pym ausztrál származású, Spanyolországban tevékenykedő professzor és fordításkutató egy 2007-ben megjelent tanulmányában két ekvivalencia típusra hívja fel a figyelmet, amely mindig is jelen volt a fordításról való gondolkodásban. Az egyik a természetes, vagyis a nyelvi forma szintjén megjelenő ekvivalencia, amely már a fordítást megelőzően is létezett szótári megfelelők formájában. A másik típus az egyirányú ekvivalens vagy ekvivalencia, amely kreativitás és fordítói döntés eredményeképpen jön létre, mindig csak az adott szituációban és a forrásnyelvtől a célnyelv felé haladva érvényes.

A tanulmány gyakorlati része (többek között) a *zöld* melléknév jelentését mutatja be az *L'Europe verte – Green Europe*, és a *the top ten greenest cities in the world* szerkezetekben. A francia *vert, verte* színnévnek természetes ekvivalense az angolban a *green* melléknév, de a lexéma szín jelölésén kívül számos más, a környezetvédelemmel kapcsolatos jelentést is magában foglal. A tanulmány azt a következtetést fogalmazza meg, hogy bizonyos kontextusokban a természetes ekvivalens használata csak implicit ekvivalenciát jelent, ami nem elegendő. A kontextustól függően a fordítónak magyarázó elemeket kell betoldania, és ki kell fejtenie, hogy a természetes ekvivalens milyen jelentést takar (*pl. zöld területek, tisztaság, alternatív energiaforrások használata, a hulladék újrahasznosítása, a járművek károsanyag kibocsátása, kerékpárutak létesítése* stb.). Hasonló jelenség figyelhető meg más színevekkel kapcsolatban is.

Kulcsszavak: természetes és egyirányú ekvivalencia, implicit ekvivalencia, szinterminus, szótári megfelelő, fordítói kreativitás

Abstract: In his study published in 2007, the Australian-born translation scholar and distinguished professor in Spain, Anthony Pym calls attention to two types of equivalence present in theories of translation. One of them is natural or formal equivalence, pre-existing in dictionaries prior to translation. The other one is directional equivalence, which is not substantiated on the level of linguistic forms, but is the result of the translator's creativity and decision-making. This type of equivalence is valid only in a given situation and works from one side, the source language towards the other side, the target language, but not back. The present paper starts from Pym's culturally motivated theory being hypothetical and valid only in certain situations. The empirical part, among others, deals with the meaning of *L'Europe verte – Green Europe*, and *the top ten greenest cities in the world*. *Green* is the natural equivalent of the French colour name *vert, verte* but it incorporates a number of different meanings in connection with environment protection. The paper comes to the conclusion

¹ SIMIGNÉ FENYŐ SAROLTA
habilitált egyetemi docens, alapító főszerkesztő
MTA Miskolci Területi Bizottságának Nyelvtudományi Munkabizottsága

that instead of using only the natural equivalent the translator has to explain the meaning of the colour term in each particular situation. Depending on the context, he/she should add phrases like *green areas, cleanliness of the streets, using alternative energies, waste recycling, reduction of vehicle emission, establishing bicycle roads*, etc. A similar phenomenon can be observed in connection with other colour terms, as well.

Keywords: natural and directional equivalence, implicit equivalence, colour terms, dictionary equivalent, the translator's creativity

BEVEZETÉS

Jelen tanulmány Anthony Pym ausztrál származású, Spanyolországban tevékenykedő professzornak és fordításkutatónak a természetes és az egyirányú ekvivalenciára vonatkozó elméletét mutatja be, amelyről maga a szerző állítja, hogy hipotetikus jellegű, és csak bizonyos szituációkban érvényesül. Az elméleti bevezetést követően a dolgozat azt vizsgálja, hogy Pym erősen kulturális indíttatású ekvivalenciafelfogása miként érvényesíthető a színnevek fordításakor.

Elsőként Molnár Ferenc *A Pál utcai fiúk* című regényében előforduló *piros* és *vörös* színnevek természetes és egyirányú ekvivalenciát szemléltető, angolra történő fordítási lehetőségeit mutatjuk be, majd a *kék* és a *zöld* színneveket egyetlen szóval megnevező nyelvekről történő fordítás során az értelmezést segítő betoldásra teszünk javaslatot. Ezt követően kiderítjük, milyen kontextuális jelentéseket implikál a *L'Europe verte* és a világ tíz *legzöldebb* városa jelzős szerkezetben a *zöld*, illetve más jelzős szerkezetekben a hét napjait megelőző *fekete*, *ezüst* és *zöld* színnév. Majd kiemeljük, hogy adekvát fordításukhoz nem elegendő a természetes ekvivalencia megvalósítása.

1. EGYENÉRTÉKŰSÉGRE TÖREKVÉS A FORDÍTÁSBAN

A fordítói tevékenységet az ókortól napjainkig az a törekvés hatja át, hogy a lefordított szöveg valamilyen kritériumrendszer alapján az eredetivel egyenértékű legyen. Az 1950-es és '60-as évek óta szemtanúi lehetünk annak, hogy a fordítástudomány képviselői különböző ekvivalenciatípusokat javasoltak, számos álláspontot fogalmaztak meg az eredetihez való hűsége vonatkozóan. Majd sor került az ekvivalencia elvetésére, illetve a 21. század elején annak újrafelfedezésére (SIMIGNÉ FENYŐ 2003). Utóbbi jelenség Anthony Pym ausztrál származású, Spanyolországban tevékenykedő professzor és fordításkutató nevéhez fűződik. Pym megfogalmazása szerint a fordító „ekvivalenciateremtő, hivatásos kommunikátor, aki képes elhíttetni mindazokkal, akik megfizetik, hogy B egyenlő A-val”, vagyis hogy a lefordított szöveg egyenlő az eredetivel (PYM 2007: 290).

Pym az ekvivalenciának két fő típusát különbözteti meg, a *természetes* és az *egyirányú ekvivalenciát*.

Álláspontja szerint a *természetes ekvivalenciát* (1) a nyelvek közötti azonosság, vagyis szótári megfelelők alapján lehet megteremteni, mivel ezek a két nyelvben már a fordítást megelőzően is léteztek (PYM 2007: 278).

Egyirányú ekvivalenciának (2) Pym azt a műveletet nevezi, amikor az egyenértékűség már nem a nyelvi forma szintjén valósítható meg, hanem a fordító kreativitása függvényében, és amely csak egy adott szituációban, egy adott szöveg fordítása során, egy irányban, a forrásnyelvtől a célnyelv irányában haladva valósul meg, ellenkező irányban nem. Ezt a műveletet a Miskolci Egyetemen a fordítás oktatása során teljes átalakításnak neveztük és a következő példákkal szemléltettük: *Queen's pudding* → *rakott palacsinta*, *egg and spoon races* → *zsákbanfutás*.

A fordítás során megvalósítandó egyenértékűség természetes és egyirányú voltát Pym a következő példával szemlélteti: Az angolszász kultúrákban – és ehhez hozzá kell tenni, hogy nálunk is – a babona szerint *péntek 13-a* szerencsétlen napnak számít. A spanyoloknál viszont ugyanez a negatív konnotáció a *kedd 13-ához* fűződik. Mit tegyen tehát a fordító, ha a *péntek 13-át* angolról spanyolra kell lefordítania? A fordító döntését ebben az esetben az fogja befolyásolni, hogy a célnyelvi szövegben milyen információra van szükség. Ha a célnyelvi olvasó számára a naptár szerinti adat a fontos, mert abban az időpontban valamilyen nevezetes vagy fontos esemény fog történni, akkor az eredetiben szereplő *péntek* fordítási megfelelője *péntek* lesz (*péntek* = *péntek*). Ebben az esetben az ekvivalencia a nyelv szemantikai, referenciális szintjén valósul meg, szótári megfelelő alapján. Ezt nevezi Pym természetes ekvivalenciának. Ha azonban a kontextus azt kívánja meg, hogy a *péntek 13-ához* fűződő negatív konnotáció, a „szerencsétlen nap” jelentése érvényesüljön (pl. egy regény fordításakor), akkor a spanyol fordításba a *kedd 13-a* fog bekerülni (*péntek* = *kedd*). Ebben az esetben a fordító egyirányú ekvivalenciát valósít meg (és tegyük hozzá, csak itt és csak ebben a kontextusban), amely csupán a forrásnyelv irányából kiindulva érvényesül, visszafelé nem. Az eltérő kulturális szokásokra vonatkozóan Pym más példákat is említ, pl. a gyász színét, amely a nyugati kultúrákban a fekete, a keleti országokban viszont a fehér. A nyugati országokban a bólintás egyetértést fejez ki, Törökországban viszont (és tegyük hozzá, Bulgáriában is) egyet nem értést. Mindez unalmas, tankönyvízü információ, de – mint ahogy Pym kiemeli – ilyen kulturális különbségek ismerete nélkülözhetetlen a fordító számára. Tehát számos olyan eset adódik, amikor a fordítónak egyirányú ekvivalencia megeremtésére kell törekednie.

Amint látjuk, Pym ekvivalencia fogalma ismét a szavak szintjére vonatkozik, és az, hogy milyen típusú egyenértékűséget valósít meg a fordító, attól függ, hogy döntését a szótári megfelelés alapján alakítja-e ki, vagy egyéb, például a világgal és a kultúrával kapcsolatos tudása alapján. A színnevek fordítására vonatkozóan ezen gondolat mentén haladunk tovább, példákat elsősorban a természetes ekvivalenciára vonatkozóan tudunk említeni.

2. AZ EKVIVALENCIA SZEREPE A SZÍNNEVEK FORDÍTÁSAKOR

A színnevek fordítása a következő esetekben jelenthet kihívást a fordító számára:

- Ha egy színnévnek nincs megfelelője a célnyelvben, vagy ha a forrásnyelvben csak két színnév van.

- Ha a forrásnyelvi szövegben szereplő színnévnek nem csak egy megfelelője van a célnyelvben (*red* → *piros, vörös*).
- Ha egy színnév két különböző színre is utalhat (pl. *grue*).
- Ha a különböző nyelvekben és kultúrákban vagy akár egy adott nyelven belül is a színekhez különböző szemantikai tartalmak vagy szimbolikus jelentések társulnak.

2.1. Piros-vörös

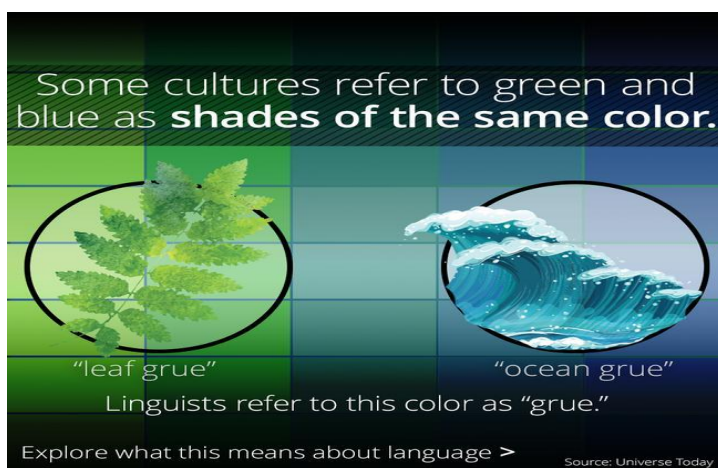
Az ekvivalenciának Pym által javasolt két típusát Molnár Ferenc *A Pál utcai fiúk* című ifjúsági regényének angol fordítása alapján szemléltetjük, amelyben a *vörös* színnév egyféle és a *piros* színnév kétféle fordításával találkozunk. A *vörösingesek/the redshirts, a vörösinges csapat/the red-bloused troop, a vörös zászló/the red flag, a kicsi vörös zászlócska /the tiny red bunting* szókapcsolatokban a magyar *vörös* színnévnek az angol szótárban található *red* színnév felel meg. Sőt a piros színevet tartalmazó szóösszetételekben és jelzős szerkezetekben is a *red* fordítási megfelelő szerepel, pl. *piros-fehér-zöld zászló/red, white and green flag, piros cédula/red sheet of paper*. Ezekben az esetekben a fordító a szótári jelentésre alapozva természetes ekvivalenciát valósított meg. Érdekes módon azonban az *egy darabka piros papír* szókapcsolatnak két esetben kétféle megfelelőjével is találkozunk az angol fordításban. Az egyik a már megszokott *red* melléknév az *a piece of red paper* jelzős szerkezetben, amely szintén a természetes ekvivalencia megnyilvánulása. A másik pedig a *crimson* az *a crimson sheet of paper* szókapcsolatban. A *crimson* tulajdonképpen a *pirosnak* nem szótári megfelelője, hanem egy erőteljesebb színárnyalata, jelentése *karmazsinvörös, bíborvörös*. Ez a megoldás a fordító kreativitásának eredménye, és a Pym által egyirányúnak nevezett ekvivalenciát képviseli.

Nem ennyire egyszerű a helyzet, amikor egy angol anyanyelvű fordít angolról magyarra, és a *red* színnévnek a *piros* és a *vörös* közül kell fordítási megfelelőt választania. Kulturális ismeretek hiányában nehéz eldöntenie, hogy a paprika, a paradicsom vagy a cseresznye *piros-e* vagy *vörös*, azt sem tudjuk megmagyarázni, hogy a *red carpet* miért *vörös* és nem *piros szőnyeg*, a *the Red Sea* miért *Vörös-*, és miért nem *Piros-tenger*, vagy hogy a *red-letter day* szintén miért nem *vörös-*, hanem *pirosbetűs* ünnep. A *red Indian* megfelelője pedig se nem *piros*, se nem *vörös*, hanem *rézbőrű indián*. A magyarban jelzőként funkcionáló *rézbőrű* jelző csak ebben a szókapcsolatban fordul elő, és a narancssárga színtartományban helyezhető el. Mivel ebben az esetben a *red* színnév fordítási megfelelője a *vörösnek* egy világosabb árnyalata, úgy tűnhet, hogy egyirányú ekvivalenciával van dolgunk, mert a fordító teljesen átalakította a *red* színevet. Azonban mégsem ez a helyzet, mivel a *red Indian* magyar megfelelője, a *rézbőrű indián* megtalálható a szótárban (A fordítói intelligenciáról vö. SIMIGNÉ FENYŐ 2018/3 EVID).

2.2. Green + blue → grue

Távoli kultúrák nyelvhasználatában, pl. a bantu nyelvek közé tartozó congában a *kék* és a *zöld* kifejezésére egyetlen szó létezik, a *rihlaza*, jelentése *zöld, kék*, amelynek

angol megfelelője a *green/zöld* és a *blue/kék* összevonásából keletkezett *grue*. A *rihlaza* szóval a conga nyelv szókészletében a *zöldre* és a *kékre* mint egyetlen szín két árnyalatára utalnak. Amikor a *grue* melléknév a falevél *zöld*, illetve a tenger *kék* színére vonatkozik, nyelvük a két színárnyalatot *levélzöldnek*, illetve *tengerkéknek* értelmezi. Vagyis egy alapszínnevének a fordításban asszociatív színnév felel meg: olyan színű, mint az összetétel előtagjával jelölt tárgy, anyag, növény stb. jellemző színe. *Levélzöld*: olyan *zöld*, mint a falevél, *tengerkék*: olyan *kék*, mint a tenger. Ebben az esetben a fordítónak mint interpretáló személynek az invariáns tartalom kifejezése érdekében értelmezést segítő betoldásokat (*levél*, *tenger*) kell végrehajtania. Bár ez nem az egyirányú ekvivalencia tipikus megnyilvánulása, annak alapján, hogy a fordítás nem szótári megfelelővel történik, a jelenséget vagy határesetnek, vagy az egyirányú ekvivalenciához tartozónak kell tekintenünk.

A *kéket* és a *zöldet* egyetlenegy szóval megnevező nyelv a vietnami is, amelyben a *xanh/grue* alapszínnev mindkét színre, a *kékre* és a *zöldre* egyaránt utal. Hasonló jelenségre lett figyelmes utazásai során Eugene Nida amerikai nyelvész, bibliafordító és fordításkutató, amikor Észak-Mexikóban járt. Az ottani tarahumara nyelvben pl. a *fű* és az *ég* színének jellemzésére szintén mindössze egyetlen szó létezik. Amikor Nida megkísérelt az egyik informátorral erről a témáról elbeszélgetni, azt próbálta elmagyarázni, hogy a *fű zöldje* és az *ég kékje* különböző színű. Majd megkérdezte az informátort, miért használta mindkét színre vonatkozóan a *siyonami* szót, és azt a választ kapta: „Mert azok azonosak” (NIDA 1996: 25). Ez is bizonyítja, hogy a nyelvek mindig abban a kultúrában működnek, amelynek részét képezik. Vagyis a színnevek azonos értelmet kifejező fordításához kulturális tudásra is szükség van.

2.3. L'Europe verte – green Europe – zöld Európa

Arra, hogy a színneveket nem tanácsos mindig csak a szótári megfelelőikkel, azaz színnevekkel fordítani, a *zöld* színnév alapján figyeltünk fel. Az EU intézményeiben fordítóként tevékenykedők számára 2002-ben megjelent egy gyakorlati útmutató,

amelyben a szerzők a *zöld* színnevet a lefordíthatatlan nyelvi elemek kategóriájába sorolják annak alapján, hogy bár a színnév konkrét jelentése (talán a klorofilnak köszönhetően) mindenütt ugyanaz, a szimbolikus jelentése különböző. Képzeljük el – írják a szerzők – hogy egy francia nyelven megírt kiadványt kell lefordítani, amelynek a címe *L'Europe verte*. Szó szerinti megfelelője *zöld Európa*, amelyet a franciák és a spanyolok a mezőgazdasággal, a németek a környezetvédelemmel, a britek a kertészkedéssel és talán a politikai pártokkal hoznának kapcsolatba, nem beszélve arról, hogy a *zöld* alapjelentésére egyéb konnotatív jelentések is épülnek, pl. a tapasztalatlanság, az ostobaság fogalma (WAGNER, BECH, MARTÍNEZ 2002).

2.4. A világ legzöldebb városai

A továbbiakban azt vizsgáljuk meg, milyen implicit jelentése van a *zöld* melléknévnek, amikor a *város* főnévvel alkot jelzős szerkezetet. Az interneten olvasható egy összeállítás a világ 10 legzöldebb városáról. Általánosságban mind a 10 város a környezetvédelemben elért eredményeiért kapta a díjat, de ez konkrétan nem azonos tevékenységekben és törekvésekben nyilvánul meg. Mindössze öt város vonatkozásában szerepel az, hogy a városban vagy a környékén kimagaslóan sok a zöld terület. Három városra vonatkozóan emelik ki a magas fokú tisztaságtudatot, ezek közül is kiemelkedik a németországi Freiburg és Japánban Tokió. Freiburgban az emeletes házak lakói közül minden héten más család takarítja a lépcsőházat, a pincét és a járdát. Tokióban tevékenykednek a világ legjobb utcaseprői, akik az utcákat mesésen tisztára varázsolják. A városok törekvéseiben szerepel még a hulladék újrahasznosítása, a hulladéklerakók megszüntetése, a járművek károsanyag-kibocsátásának csökkentése, kerékpárutak létesítése, alternatív energiaforrások alkalmazása a közlekedésben, azaz nap-, szél- és vízi energia alkalmazása, a műanyag bevásárlótáskák betiltása, végül környezetbarát szállodák, éttermek és bevásárlóközpontok működtetése. Vagyis a *zöld* színterminus a környezettudatosságnak és a környezetvédelemnek sokféle területét fedheti le, mindezeket a jelentéseket implikálva.

2.5. Színnév és a hét valamelyik napja

Az angolban gyakran alkotnak színnevek jelzős szerkezetet a hét napjaival. Ilyenek pl. a *Black Monday/fekete hétfő*, a *Black Wednesday/fekete szerda*, a *Black Thursday/fekete csütörtök* és a *Black Friday/fekete péntek*, a *Silver Thursday/ezüst csütörtök* és a *Green Monday/zöld hétfő* is. A *fekete* a legtöbb esetben „gyásznapot”, valamilyen gazdasági összeomlás kezdetét és katasztrófát takar. A *fekete hétfő* pl. 1987. október 19-e, a globális tőzsdepiaci válság kezdete volt: a Dow Jones index egyetlen nap alatt 22%-ot zuhant (https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Monday_1987).

A *fekete szerda* 1992. szeptember 16-án Angliában következett be. A brit kormány kivonta a fontot az európai árfolyam-mechanizmusból (https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Wednesday). A *fekete csütörtök* az 1929–33-as nagy gazdasági világválság kezdetét jelentette, a New York-i tőzsdén hihetetlen mértékben zuhant az árfolyam (https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Thursday). A *fekete péntek*hez több jelentés is társul. 1869. szeptember 24. Amerikában az arany piac, a tőzsde

összeomlásának a napja volt. De *Black Friday*-nak nevezik Amerikában a Hálaadás napját (november 4. csütörtökét) követő pénteket, a karácsonyi nagybevásárlások kezdetét is, amikor a kereskedők nagy árzuhanást, előnyös vételt ajánlanak. Ez a szokás Magyarországon is meghonosodott. A bankok már november első napjaiban reklámozzák a Black Friday kölcsönt. November negyedik hetének péntekén nagy árkedvezményrel várják az üzletek a vásárlókat (<https://www.blackfriday.hu/black-friday-2019/black-friday-2019-ajandekok/>). Akkor miért is nevezik ezt a napot *fekete péntek*-nek? Sokan vélik úgy, hogy a nagy tumultus és tolakodás miatt, amelynek akár életveszélyes kimenetele is lehet. Viszont ebben a kontextusban, amikor a *fekete péntek* csupán a bevásárlónapot jelenti, már örömteli eseményről beszélhetünk, a színnév egészen más eseményre való utalásának köszönhetően. Örül a kiskereskedő, mert már biztos abban, hogy az éves nyereséget kitermelte (*he is in the black*, azaz nincs tartozása), és örül a vásárló, aki kedvezményesen jut hozzá a számára szükséges termékekhez (SIMIGNÉ FENYŐ 2018: 65). Említésre méltó még a *Silver Thursday/ezüst csütörtök*, 1980. március 27. Ekkor az ezüst árfolyamával való manipulációk következtében egyetlen nap alatt 50%-ot zuhant az árfolyam (https://en.wikipedia.org/wiki/Silver_Thursday). Az Egyesült Államokban a *Green Monday/zöld hétfő* december 2. hétfője, a karácsony előtti last-minute bevásárló nap, amikor a kiskereskedők online értékesítik termékeiket (https://en.wikipedia.org/wiki/Green_Monday).

3. MEGFELELÉS SZÍNNÉV ÉS NEM SZÍNNÉV KÖZÖTT

Arra a jelenségre, hogy egy, a forrásnyelvben előforduló adott színnévnek a célnyelvben nem ugyanaz, hanem egy másik színnév (esetleg nem is színnév) felel meg, szintén találtunk példákat. De mivel ezek nem fordítói döntés eredményeképpen kerülnek be a fordításba, hanem szótári megfelelés alapján, álláspontunk szerint nem a Pym által egyirányúnak nevezett ekvivalenciát képviselik. Ilyen pl. a jelzőlámpa – nálunk – *sárga* fényét megnevező *amber* színárnyalatnév, más esetben viszont a magyar *sárgá*-nak lehet akár *zöld* is a megfelelője, mint a *green with envy* szókapcsolatban. Amikor magyarul azt mondjuk, hogy valakit *kékre-zöldre vertek*, az angolban ennek a *beat sy back and blue* felel meg. További példák, amelyekben a magyar színnévnek nem ugyanaz a színnév vagy éppen nem is színnév az angol megfelelője: *fehér csalán* → *blind nettle*, *fehér egér* → *albino mouse*, *fehér foltok* → *blank spots*, *ritka, mint a fehér holló* → *rare as a blue diamond*, *fehér márvány* → *Carrara marble*, *fekete felhő* → *dark cloud*, *fekete kenyér* → *brown bread*, *fekete nap* → *dark day*, *piros tojás* → *Easter egg*, *vörös kakas szállt a házra* → *the house caught fire*, *itt a piros, hol a piros* → a játék neve *three-card trick* vagy *shell game*, játék közben pedig ezek a szavak hangzanak el: *here it is and here it isn't, now you see it and now you don't*.

ÖSSZEGRZÉS

A tanulmányban bemutatott példák azt szemléltetik, hogy az alapszínnevek fordításakor a természetes ekvivalencia gyakrabban érvényesül (pl. *Amsterdam, the green city* → *Amszterdam, a zöld város*), mint az egyirányú (pl. *egy darabka piros papír* → *a crimson sheet of paper*). Ugyanakkor a természetes ekvivalencia, a

színnévnek színnévvel történő fordítása implicit tartalmakat rejt, amelyeket minden egyes szituációra vonatkozóan bővebben ki kell fejteni, értelmezést segítő betoldásokkal explicitté kell tenni (pl. *Amsterdam, the green city* → *Amszterdam, a kerékpárbarát zöld város*). Szükséges, hogy a fordítás kifejezze, miért kapta egyik vagy másik város a *zöld város* kitüntető elnevezést, vagyis hogy a valóság mely területeire vonatkozik, pozitív vagy negatív jelentése van-e a *zöld Európa* vagy a *fekete péntek* jelzős szerkezeteknek. A magyarázó elemek betoldása azonban nem ekvivalenciatípus, nem egyirányú ekvivalencia, csupán egy fordítási művelet, amelyhez nem fordítói kreativitás, hanem fordítói gyakorlat és a forrásnyelvi szöveg tartalmának ismerete szükséges. Az explicitációval a fordító egyrészt szituatív környezetbe helyezi a szókapcsolatot, másrészt háttérismereteket és magyarázatot ad a szerkezet elemeire vonatkozóan.

IRODALOM

- [1] Nida, Eugene A. (1996). *The Sociolinguistics of Interlingual Communication*. Bruxelles: Éditions du Hazard.
- [2] Pym, Anthony (2007). Natural and directional equivalence in theories of translation. *TARGET, International Journal of Translation Studies* 19/2., Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, pp. 271–294.
- [3] Simigné Fenyő Sarolta (2003). *Bevezetés az alkalmazott nyelvészetbe*. Miskolc: Miskolci Egyetem BTK.
- [4] Simigné Fenyő Sarolta (2018). Mindennapi banánunk. *Esztergom és vidéke társadalmi és kulturális folyóirat* 2018/3., pp. 51–53.
- [5] Simigné Fenyő Sarolta (2018). A szinterminológia szimbolikus jelentése és szerepe a szókincs megújításában. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények – Interdiszciplináris tanulmányok* XII. évf., 2. sz. (2017), pp. 60–74.
- [6] Wagner, Emma, Bech, Svend, Martínez, Jesús M. (2002). *Translating for the European Union Institutions*. Series: Translation Practice Explained, St. Jerome Publishing.

INTERNETES FORRÁSOK

- [7] https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Monday_1987 Letöltve: 2019. 02. 06.
- [8] https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Wednesday Letöltve: 2019. 02. 06.
- [9] https://en.wikipedia.org/wiki/Black_Thursday Letöltve: 2019. 02. 06.
- [10] <https://www.blackfriday.hu/black-friday-2019/black-friday-2019-ajandekok/> Letöltve: 2019. 02. 06.
- [11] https://en.wikipedia.org/wiki/Silver_Thursday Letöltve: 2019. 02. 06.
- [12] https://en.wikipedia.org/wiki/Green_Monday Letöltve: 2019. 02. 06.